

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Møllergata 24
0179 Oslo
Telefon 22 99 36 30
Telefaks 22 99 36 36
Bankgirokonto:
7694.05.11654
Postboks 8960 Youngstorget
0028 Oslo

Oslo 18.01.08.

Vår ref
j.nr. 20080030-1

Høringsuttalelse – Forslag til lov om endringer i pasientskadeloven – dekning av advokatutgifter og forlenget søksmålsfrist

Vi viser til Det Kongelige Helse- og omsorgsdepartements høringsbrev av 19.10.07 med frist for å avgi uttalelser til den 19.01.08.

Sekretariatet for Pasientskadenemnda (heretter benevnt som Pasientskadenemnda) avgir med dette sin høringsuttalelse til utkast til endringer i lov 15. juni 2001 nr. 53 om erstatning ved pasientskader mv. (pasientskadeloven).

Departementet går i høringsnotatet i hovedsak inn for

1. at det fastsettes et øvre tak tilsvarende den offentlige salærsatsen for hvilken timesats advokater kan benytte i pasientskadesakene der advokatutgifter skal dekkes av Norsk Pasientskadeerstatning (NPE) og Pasientskadenemnda
2. at det i disse sakene (jf. punkt 1) ikke kan kreves eller tas imot ytterligere vederlag fra pasienten ut over det NPE eller Pasientskadenemnda dekker
3. at søksmålsfristen for å bringe Pasientskadenemndas vedtak inn for domstolene forlenges fra fire til seks måneder

Forlengelse av søksmålsfristen

Pasientskadenemnda stiller seg positiv til en utvidelse av søksmålsfristen fra fire til seks måneder, jf. pasientskadeloven § 18.

Før pasientskadelovens ikrafttreden den 01.01.03 ble det lagt til grunn at søksmålsfristen var ett år etter at NPE/Pasientskadenemnda hadde fattet vedtak i saken. Dette ble utledet av foreldelsesloven § 21 og § 22 nr. 1 første punkt. Det ble videre lagt til grunn at det var anledning til å forlenge søksmålsfristen dersom pasienten anmodet om dette. I henhold til pasientskadeloven § 18 tredje ledd må søksmål reises innen fire måneder fra det tidspunkt underretning om endelig vedtak i Pasientskadenemnda foreligger. Det er dessuten en alminnelig rettsoppfatning at Pasientskadenemnda ikke har adgang til å gi fristutsettelse i forhold til søksmålsfristen.

Antall søksmål har økt betydelig etter pasientskadelovens ikrafttreden. Før lovens ikrafttreden (årene 1990-2002) mottok NPE totalt 217 søksmål. Etter lovens ikrafttreden har ordningen ved utgangen av 2007 mottatt nærmere 440 søksmål. Av til sammen 348 mottatte stevninger fra 01.01.04, fra det tidspunkt Staten ved Pasientskadenemnda var rette saksøkte, var 242 saker avsluttet pr 31.12.07. Av disse ble 88 søksmål trukket før hovedforhandling. Dette innebærer at en vesentlig del av sakene trekkes (36 % av avsluttede saker).

Årsaker til økningen av søksmål og andel trukkede saker har vært vurdert internt i Pasientskadenemnda. En mulig forklaring er at søksmålsfristen er for kort, slik at søksmål fremmes før det har vært tid til å vurdere mer konkret om saken er prosedabel eller ikke. Pasientskadenemnda ser at gode grunner kan tale for at en sak blir avsluttet innen rimelig tid, men mener at behovet for den enkelte til å ha noe mer tid til å vurdere å gå til søksmål tilsier en utvidet frist. Det kan ta noe tid før erstatningssøker får konsultert advokat, i noen tilfeller ønsker erstatningssøker å konsultere medisinsk ekspertise og i andre saker ønskes en fornyet vurdering fra Pasientskadenemndas side med henvisning til ny dokumentasjon. Som nevnt hadde Pasientskadenemnda tidligere anledning til å forlenge søksmålsfristen i enkeltsaker, noe det ikke er anledning til etter loven. Unødige søksmål koster mye både i tid og ressurser. Dette er ressurser som kunne ha vært brukt mer hensiktsmessig på andre formål. En forlengelse av søksmålsfristen til seks måneder vil i tilstrekkelig grad kunne bøte på dette.

I likhet med departementet mener Pasientskadenemnda at det også er viktig at søksmålsfristen ikke blir for lang. En søksmålsfrist på seks måneder samsvarer godt med de søksmålsfrister som gjelder for andre offentlige nemnder det er naturlig å sammenligne seg med, samt for de tilsvarende pasientskadeerstatningsordninger i Danmark og Sverige.

Dekning av advokatutgifter

Innledning

NPE og Pasientskadenemnda er uavhengige forvaltningsorganer med medisinsk og juridisk kompetanse som på selvstendig grunnlag skal utrede saken, herunder innhente nødvendige opplysninger samt innhente og forestå nødvendige utredninger, jf pasientskadeloven § 10 og forvaltningsloven § 17. Det har derfor som hovedregel ikke vært ansett som nødvendig med bistand fra advokat. Likevel lar stadig flere erstatningssøkere seg representere av advokat. Tallene har økt fra 28 % representasjon i 2003 til ca 45 % i 2007.

På samme måte som før pasientskadelovens ikrafttreden, dekkes pasientenes utgifter til juridisk bistand der det er rettslig grunnlag for det.

Hvor en klage har ført frem, finnes i dag det rettslige grunnlaget for å dekke utgifter til juridisk bistand i forvaltningsloven § 36.

Det følger videre av pasientskadeloven § 17 andre ledd, jf § 11, at pasienten kan få dekket sine utgifter til advokatbistand. I henhold til forarbeidene til loven kan slike utgifter dekkes i særlige tilfeller, og slik at bruk av advokat ikke på noen måte bør bli hovedregelen.

Det fremgår av høringsbrevet at forslaget om regulert timesats ikke berører den praksis som har utviklet seg i NPE og Pasientskadenemnda med hensyn til i hvilke tilfeller erstatningssøker har krav på å få dekket sine utgifter til advokathjelp.

Videre fremgår det at høringsforslaget ikke vil medføre endringer i retten til å få dekket saksomkostninger, samt at advokaten kan benytte sin alminnelige salærsats i de saker NPE eller Pasientskadenemnda ikke finner hjemmel for å dekke advokatutgiftene.

Til dette siste finner Pasientskadenemnda grunn til å bemerke at departementets forslag vil kunne innebære at enkelte advokater kan se det som en fordel å kunne fakturere klienten direkte, dvs. å ikke få utgiftene dekket av NPE eller Pasientskadenemnda.

Timesats

Pasientskadenemnda støtter forslaget om bruk av den offentlige salærsats i disse sakene. Dette er i samsvar med øvrige saker der det offentlige dekker salæret etter rettshjelploven. Pasientskadenemnda vil påpeke at enkelte av de for Pasientskadenemnda presenterte timesatser har vært påfallende høye og utover det som har vært ansett som nødvendig og rimelig for den enkelte sak. Dette har medført avkortinger i de saker det gjelder.

Pasientskadenemnda kan i liten grad se at en regulering av timesatsen for advokatsalær vil medføre en dårligere rettssikkerhet for erstatningssøkerne. Det vises herunder til andre viktige rettsområder hvor advokathjelp dekkes etter den offentlige salærsatsen. Dersom et tiltak med regulert timesats mot formodning skulle føre til at noen av de advokater som i dag regelmessig representerer erstatningssøkerne for NPE og Pasientskadenemnda, i mindre grad ønsker å fortsette med dette, anser nemnda det som svært sannsynlig at andre kvalifiserte advokater vil komme til isteden. Det bemerkes at den langt vesentligste del av klagesakene for Pasientskadenemnda gjelder ansvarsgrunnlaget. I majoriteten av klagesakene for Pasientskadenemnda er det de medisinske og faktiske, og ikke de rent juridiske, problemstillinger som volder tvil i saken.

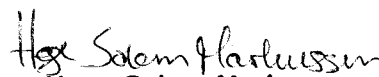
Merdekning

Pasientskadenemnda er enig i forslaget om at det ikke skal kunne kreves eller tas imot ytterligere vederlag fra erstatningssøker ut over det NPE eller Pasientskadenemnda dekker i henhold til den offentlige salærsatsen. Det er etter vårt syn svært viktig å sikre at erstatningssøkerne ikke blir skadelidende dersom forslaget om benefiserte salærsatser innføres. Advokatene har en veiledningslikt overfor sine klienter, og kan herunder kreve en forhåndsavgjørelse fra NPE eller Pasientskadenemnda om hvilke utgifter som vil bli dekket.

Dersom erstatningssøker har fått tilstrekkelig veiledning med hensyn til hvilken art og omfang av bistand, og derav hvilke utgifter, som mest sannsynlig vil bli dekket av NPE eller Pasientskadenemnda, og erstatningssøker likevel ønsker bistand fra advokaten ut over dette, må det være anledning for partene å avtale at erstatningssøker selv må dekke dette.

Med vennlig hilsen
PASIENTSKADENEMNDAS SEKRETARIAT

Rose-Marie Christiansen
direktør

Hege Solem Markussen
fagsjef/advokat